

Nytt centrum mot skogsskador

Med en ordentlig förstärkning av krigskassan kraftsamlar SLU mot skogsskadorna. Det är allt från granbarkborrar till älgbete, från bränder till rotröta.

Efter ett intensivt halvår börjar de flesta bitar komma komma på plats och universitetets nya Skogsskadecentrum kan växla upp verksamheten. Arbetet leds av Jonas Rönnberg, vid Institutionen för sydsvensk skogsvetenskap i Alnarp.

– Vi har förstås redan omfattande forskning kring hoten mot skogen, men det här är en bra förstärkning. Det handlar både om att öka forskningen och att öka beredskapen för att agera snabbare när något händer, säger Jonas Rönnberg.

FÖR egen del forskar han om rotröta.

Rötan, precis som många hot, blir värre med ett varmare klimat. Torkan försvagar träden och gör dem känsligare för angrepp, risken för bränder ökar och ett ändrat klimat öppnar upp för helt nya skadegörare.

Listan på hot blir allt längre; granbarkborrar, vindfällan, torka, askskottsjuka, diplodia,

Angrepp av granbarkborrar

phytophthora, brand, törskate och mycket mer.

HOTBILDEN är bakgrunden till att regeringen i våras beslöt att anslå 30 miljoner kronor om året till ett centrum med uppgift att förebygga och övervaka skogsskadorna.

Dessutom fick Skogsstyrelsen ökade anslag för att arbeta med frågorna.

– Vi arbetar naturligtvis nära myndigheten med allt från att leverera forskningsresultat till akuta utryckningar och kartläggning av skadorna, säger Jonas Rönnberg.

HAN är föreståndare för centrat och har därmed ett övergripande ansvar för verksamheten. Dessutom finns två biträdande föreståndare, Åke Olsson, och Wiebke Neumann Sivertsson, forskare vid SLU.

Till det här finns en styrgrupp och en arbetsgrupp för att bereda forskningsanslag, vara en brygga till näringen och liknande.

– Ingen av oss arbetar heltid och vi har inget kontor med vårt namn på dörren. Vi är ett virtuellt centrum, vilket fungerar utmärkt, men det tar lite tid att forma organisationen.

I CENTRAT kommer det att ingå en grupp analytiker som arbetar med att få fram snabba svar på olika frågor.

Jonas Rönnberg, föreståndare för det nya centrat.

Det kan exempelvis vara att ta fram riskkartor och konsekvensanalyser för en ny insekt.

En viktig del, som får förstärkning genom centrat, är övervakning av skador och hot.

– För att vidta åtgärder måste vi förstås ha koll på läget. Här kan vi ta hjälp av ny och lovande teknik, däribland kartläggning med hjälp av fjärranalys och drönare. Vi håller också på att ta flera kliv framåt med DNA-analys för att upptäcka och identifiera skadorna på ett tidigt stadium. Hittills har det krävts en ganska omständligt analysarbete i laboratorium, nu hoppas vi mycket på handhållna instrument som kan användas i fält och ge resultat ganska direkt, säger Jonas Rönnberg.

AV anslaget på 30 miljoner kronor går ungefär hälften till ökad forskning, jämnt fördelat mellan en forskarskola för doktorander och nya forskningsprojekt.

– Vi räknar med tio nya

doktorander, lite beroende på övrig finansiering, externt och av universitetets institutioner där de disputerar.

– De olika forskningsprojekten är i huvudsak behovsstyrda efter konkreta frågeställningar. För att hitta rätt projekt är våra kontakter med näringen viktiga.

Analysarbetet, med en grupp forskare knutna till centrat, har en budget på 6 miljoner kronor och övervakningen av skador förstärks med 5,5 miljoner kronor.

EN DEL av forskningspengarna har redan slussats ut och i rekryteringen av doktorander är på gång.

– Det är bra att få den här samordningen. Även om inte allt görs i centrats regi ska vi ha en överblick och koll på allt som görs inom forskningen.

– Vi ska bidra till samordning och kunna reagera snabbt på hoten, som är många och blir fler med ett förändrat klimat, vårt sätt att bruka skogen och global handel med växter och trävaror, säger Jonas Rönnberg.

Kontakt

Jonas Rönnberg, jonas.ronnberg@slu.se

Redaktör nyhetsbrevet

Pär Fornling: par.fornling@slu.se